

Др Гордана Станковић,
ванредни професор Правног факултета у Нишу

ФИКЦИЈЕ О ПОДИЗАЊУ ТУЖБЕ

— Професору Миливоју Марковићу, у
знак поштовања —

1. Нове законодавне промене у савезном и републичком грађанском процесном праву донеле су, као резултат, и једну нову процесну појаву — фикције о подизању тужбе. Иако су и нова и значајна појава у процесном праву, фикције о подизању тужбе досад нису привукле пажњу процесуалиста, тако да још увек нема радова који би се њима бавили. Фикције о подизању тужбе заслужују да буду истражене и проучене не само зато што су новина у праву, већ и због тога што изазивају низ начелних и конкретних правних дилема као и низ практичних последица о којима судска пракса тек треба да заузме став јер још увек није била у прилици да се о њима изјасни. То је и био разлог што сам овим радом желела, пре свега, да укажем на њихово постојање у нашем процесном систему и учиним почетни корак ка њиховом осветљавању и истраживању и проучавању проблема које ова појава отвара у нашем процесном праву.

2. У погледу покретања поступка, Закон о парничном поступку, у складу са начелом диспозиције, које представља нужну основу и једну од карактеристика парничног процесног права, предвиђа да се парнични поступак покреће тужбом (чл. 185. ЗПП). Познато је да од овог правила о покретању поступка, које је на први поглед експлицитно и безусловно формулисано, постоје одређени изузеци.

Пре свега, парнични поступак може да буде покренут и неким другим, специфичним парничним радњама које нису тужба. Овим радњама, које су предвиђене републичким и покрајинским процесним правом, и које носе различите називе,¹ може се покрену-

¹ За означавање ових парничних радњи коришћени су различити технички термини: заједнички предлог брачних другова (предлог за споразумни развод брака) — чл. 324. ЗБПОС, заједнички предлог за развод брака — чл. 57. ПЗ БиХ, предлог за споразумни развод брака — чл. 6. ЗшМ, предлог за споразумни развод брака — чл. 68. ЗБПОС-л, споразумни предлог супруга — чл. 86. ЗБЦГ, заједнички предлог за развод брака и захтев за споразумни развод брака — чл. 312. ЗБПОХ, споразумни предлог — чл. 71. ЗБСАПВ, заједнички предлог брачних другова (предлог за споразумни развод брака) — чл. 62. ЗБСАПК.

ти бракоразводни поступак кад постоји споразум брачних другова о разводу брака или кад се брачни другови договоре да заједнички покрену бракоразводну парницу.²

Парнични поступак се, исто тако, покреће и неким парничним радњама које се предузимају пошто је тужба већ подигнута. Ове парничне радње садрже нове захтеве за пресуду. То су: противтужба, међупредлог за утврђење и приговор противтражбине ради пребијања.³ Преиначење тужбе повећањем већ истакнутог тужбеног захтева, истицањем другог захтева уз постојећи, променом истовестности тужбеног захтева, проширењем тужбе на новог туженог или променом првобитног туженог, представља нове парничне радње којима се покреће нова парница.⁴

Парница се може састојати од једног или више узастопних парничних поступака. Ако су обе парничне странке задовољне одлуком којом је окончан првостепени поступак, парница се може састојати само од првостепеног поступка. Ако је један од парничара незадовољан првостепеном одлуком, изјављивањем правног лека покреће нов стадијум исте парнице. Изјављивањем ванредног правног лека покреће се нов парнични поступак у вези са окончаном парницом тако да се парнични поступак покреће и изјављивањем правног лека.⁵

Пошто начело диспозиције важи и у погледу покретања неких инцидентних поступака у току и поводом основног парничног поступка, треба приметити да се и ови поступци покрећу посебним парничним радњама различитим од тужбе (поступак за полагање акторске кауције, поступак за ослобођење од плаћања одн. претходног сношења парничних трошкова, поступак именовања претходника, поступак за обавештење трећег лица о парници итд.).

Парнични поступак се покреће и предлогом за обезбеђење доказа. Њиме се покреће или самостални парнични поступак, уколико је предлог стављен пре но што је тужба подигнута, или међупоступак, ако је предлог стављен у току саме парнице. Поступак за покушај поравнања пре парнице, који формално представља један парнични поступак, јер је регулисан правилима ЗПП, покреће се предлогом за покушај поравнања.

У одређеним случајевима, међутим, по самом закону се сматра да је парнични поступак покренут и да је тужба подигнута иако је у стварности изостала иницијална парнична радња којом би спор између парничара био изнет пред суд. У том случају постоји, по самом закону, фикција о подизању тужбе.

² Према ЗПП из 1956. г., поступак за развод брака покретао се тужбом или споразумним предлогом за развод брака (чл. 399. ЗПП). О правној природи споразумног предлога, као иницијалне парничне радње, видети детаљно: Станковић, Г. — Поступак за развод брака у СФРЈ, Ниш, 1979, стр. 202.

³ Детаљно о томе: Марковић, М. — Грабанско процесно право, књ. I, св. 1, Београд, 1957, стр. 53. и 54, Станковић, Г. — Грабанско процесно право, I, Ниш, 1983, стр. 185.

⁴ Трива, С. — Грабанско парнично процесно право, Загреб, 1983, стр. 96.

⁵ Тако и Zuglia, S. — Грабански парнични поступак ФНРЈ, Загреб, 1957, стр. 71.

3. Фикције су, како их дефинише проф. Лукић,⁶ средства правне технике којим се проглашава за тачно оно што није тачно и за што се зна да није тачно, или, како их дефинише Капитан, поступак правне технике који се састоји у томе да претпоставља једну чињеницу или ситуацију другачију од стварности да би одатле извукао правне закључке.⁷ Правне фикције су чињенице за које правни поредак узима да су тачне без обзира што је њихов садржај имагинаран.⁸ Фикције су метод правне технике помоћу кога право остварује значајне и допуштене циљеве на врло ефикасан начин. Овим методом, у низу случајева, на које ће овом приликом бити указано, послужио се законодавац на плану грађанског процесног права приликом недавних законодавних захвата, инспирисан не само разлозима правне технике већ и разлозима целисходности, економичности и ефикасности.

Парнични поступак се покреће на иницијативу странке која ставља захтев да суд донесе одређену одлуку. Парнични поступак се не покреће на иницијативу суда јер у овом поступку правне заштите важи правило *ne procedat iudex ex officio*.⁹ Међутим, у одређеним случајевима странка уопште није покренула парнични поступак, није уопште ставила захтев за решење спора парничном суду на начин који је предвиђен ЗПП, а ипак се по самом закону сматра да је парнични поступак покренут јер постоји фикција о подизању тужбе. Разлози су различити: законодавац је наложио да се настали спор, одређене врсте, и под одређеним условима, уопште не износи пред парнични суд све док се ипак не појави потреба да парнични суд спор реши, било зато што сам спор, као такав, није био благовремено идентификован те није покренута парница, као начин за његово решавање, или се није очекивало да он настане одн. зато што је спор касније настао.

4. Једна од фикција о подизању тужбе изричито је предвиђена у самом ЗПП, у чл. 468. ст. 2. Ова фикција је резултат новеле ЗПП из 1982. г.

⁶ Лукић, П. — Методологија права, Београд, 1977, стр. 233.

⁷ Цитирано према: Перелман, Х. — Право, морал и филозофија, Београд, 1983, стр. 160.

⁸ Тако и: Мухић, Ф. — Теорија права, Сарајево, 1983, стр. 125, Даниловић, Т. — Улога фикције у савременом праву, Правни живот, 3/81, стр. 34 и тамо наведени радови.

⁹ Изузетак од правила диспозиције у погледу покретања поступка предвиђен је правилима породичног процесног права. Суд који је у бракоразводној парници одлучио да разведе брак, дужан је да по службеној дужности одлучи о поверавању деце на чување и васпитање као и о њиховом издржавању иако ниједан од родитеља (а ни орган старатељства, као супсидијарни законски заступник деце у системима у којима има такво олашћење) није ставио такав захтев. У време важења ОЗОРД непосредно после његовог доношења, постојао је још један изузетак који је касније, приликом новелирања овог закона, престао да постоји у нашем праву. Наиме, парнични суд је био овлашћен да по службеној дужности прошири тужбу ради утврђивања очигледности на сва она лица за која се могло претпостављати да би дете могло потицати од њих (чл. 26. ОЗОРД). Чл. 7. УЗПП овај изузетак од начела дипозитивне био је укинут.

Кад стране у спору не могу вансудским путем да реше одређени спор мале вредности, она страна у спору која је заинтересована за решење спора, уместо редовном суду, треба обавезно да се обрати мировном већу под условима који су предвиђени у чл. 468. ЗПП. Обавезно обраћање мировном већу ради покретања поступка посредовања ради споразумевања, уместо парничном суду, обавезно је кад су обе странке физичка лица, кад имају пребивалиште или боравиште на подручју истог суда или су запослене у истој организацији удруженог рада или у другој самоуправној организацији или заједници у којој постоји мировно веће и ако се ради о спору мале вредности који се тиче права којима стране у спору могу слободно располагати. Под овим условима она страна у спору која је заинтересована за његово решавање треба да покрене поступак обавезног посредовања ради споразумевања пред мировним већем јер он представља редовни правни пут за решавање тог спора. У овом поступку обавезне концилијације настали спор треба да буде решен склапањем поравнања.¹⁰

Ако поступак посредовања ради споразумевања не успе или се једна или обе странке (учесници) не одазову позиву мировног већа ради покушаја поравнања, мировно веће је дужно да у року од три месеца од дана пријема предлога уступи предмет редовном суду на даљи поступак. Суд ће по уступљеном предлогу поступити као по тужби, сматрајући да је она поднесена суду даном подношења предлога мировном већу.

Новелом ЗПП из 1982. г. законодавац је унео неке новине у наш процесни систем. Прописано је, под одређеним условима, обавезну надлежност мировних већа за одређене врсте спорова, предвидео обавезну концилијацију као начин решавања одређених спорова и предвидео фикцију о подизању тужбе. Сама фикција о подизању тужбе настала је као последица настојања законодавца да индиректним путем, когентним нормама, омогући афирмацију мировних већа и отклони неповерење у овај самоуправни суд али само у оним ситуацијама кад се ради о споровима мале вредности који се односе на спор о правима којима странке могу слободно располагати и који немају изразит друштвени значај. Осим тога, фикција о подизању тужбе у овом случају, јавља се и као резултат настојања законодавца да се спрече неки од негативних ефеката које обавезно обраћање мировном већу ради посредовања може ма има на плану правне заштите. Пре свега, у случају да се ради о томе да правна заштита пред редовним судом мора да буде затражена у одређеном року, могло би да се догоди да странке изгубе право на правну заштиту пред редовним судом ако се поступак обавезне концилијације успешно не оконча. С друге стране, застаревање потраживања, између осталог, прекида се подизањем тужбе и истицањем приго-

¹⁰ Поравнање склопљено пред мировним већем може да има карактер судског или вансудског поравнања. Правну природу овог поравнања изричито одређује републички одн. покрајински законодавац својим прописима о мировном већу.

вора противгражбине ради пребијања (чл. 338. 300), те се на овај начин, путем фикције о подизању тужбе, омогућава остварење једног материјалноправног дејства подизања тужбе.

5. Правилима ванпарничног процесног права која се односе на сукоб између парничног и ванпарничног поступка предвиђен је читав низ фикција о подизању тужбе.

Кад ванпарнични суд, до доношења одлуке о главној ствари, утврди да би поступак требало спровести по правилима парничног поступка, он ће посебном одлуком обуставити ванпарнични поступак. По правноснажности ове одлуке, поступак се спроводи по правилима парничног поступка пред надлежним судом (чл. 16. ст. 1. ЗВПС). Радње које је спровео ванпарнични суд (увидај, вештачење, саслушање странака и др.) поново ће се извести само ако је при њиховом извођењу учињена нека од повреда парничног поступка која има битни значај (чл. 16. ст. 2. ЗВПС). Овакво законодавно решење предвиђено је и у чл. 14. ст. 2. ЗВПМ којим је предвиђено да се поступак продужава по правилима парничног поступка иако он није био тужбом покренут.

И у ЗБПОХ изричито је регулисана ситуација у којој је ванпарнични суд утврдио да би поступак требало спровести по правилима парничног поступка, до доношења одлуке о главној ствари. И по ЗБПО суд ће одлучити да обустави ванпарнични поступак и да се, по правноснажности ове одлуке, поступак настави по правилима парничног поступка пред надлежним судом (чл. 242. ст. 1. ЗБПОХ).

У свим овим случајевима, који су регулисани републичким процесним прописима, јер таквог савезног прописа још увек нема, ванпарнични суд није овлашћен да одбаци предлог којим је поступак био прекинут јер се у овом случају не ради о надлежности већ о погрешном избору редовног правног пута. Због тога, иако поступак није био покренут тужбом, и у поступку нису предузимане парничне радње, јер је правна ствар била погрешно квалификована, поступак се, по самом наређењу законодавца, метаморфозира из ванпарничног у парнични, да би се отклонио недостатак који се тиче погрешно изабраног метода правне заштите. То значи истовремено, да по самом закону, постоји и фикција о подизању тужбе. Ова метаморфоза поступка, која је републичким прописима предвиђена по узору на чл. 19. ЗПП, инспирисана, очигледно, разлозима економичности и ефикасности, омогућава да се отклони погрешан избор редовног правног пута.

6. Закон о пословним зградама и просторијама СРС¹¹ у својим одредбама садржи још једну фикцију о подизању тужбе. Ову фикцију о подизању тужбе познавао је и ранији савезни Закон о пословним зградама и просторијама, који је, касније, у многим републикама и покрајинама, до доношења републичких одн. покрајинских прописа, важио и као републички одн. покрајински закон.¹²

¹¹ Сл. гласник бр. 20/77 од 21. 5. 1977. г.

¹² Сл. л. СФРЈ 43/65 и 57/65.

Законодавац који жели да дође до престанка уговора о закупу, закљученог на неодређено време, упућује суду поднесак који истовремено садржи две правне радње. Једна радња је сам отказ уговора о закупу а друга је предлог да се на основу датог отказа изда закупшу налог за иселење одн. испражњење и предају пословне просторије одн. предлог којим се покреће ванпарнични поступак.

Отказ уговора о закупу представља једнострану материјално-правну изјаву воље закуподавца, која је упућена закупцу, са циљем да се изазове престанак уговора о закупу у одређено време после тог саопштења. Да би ова материјалноправна изјава воље изазвала жељено правно дејство, потребно је да она буде саопштена другој уговорној страни. То је и разлог што је закуподавац посредством суда и упућује закупцу те на тај начин не само што изазива жељену правну промену, већ обазбеђује себи и сигуран доказ да је до те промене и дошло пошто ће сам факт достављања достављању, те ће закуподавац располагати јавном исправном. Отказ уговора спада у преображајна, потестативна права¹³ или права мењања *ius variandi*¹⁴.

Пошто до правне промене долази отказом, без садејства друге уговорне стране, закуподавац истим поднеском предлаже да суд на основу његовог отказа изда налог за иселење и омогући му да располаже квалификованом извршном исправом на основу које ће моћи да покрене извршни поступак за случај да се закупац, после датог отказа, добровољно не исели и не испразни и преда му пословне просторије. Закуподавац предлогом покреће ванпарнични поступак и захтева од суда да суд, заједно и истовремено са отказом, достави његовом противнику и издати налог за испражњење и предају пословне просторије.

У овом поступку, као што је познато, суд испитује да ли закуподавац има право на отказ и да ли је поштован отказни рок. На основу датог отказа, иако он још није саопштен закупцу, суд издаје налог којим закупцу налаже да до дана означеног у отказу испразни и преда пословне просторије закуподавцу или да у року од 8. дана од дана достављања налога поднесе приговор.

Ако закупац поднесе приговор, дошло је до спора око престанка уговора између уговарача. Од тог тренутка настаје низ трансформација које су предвиђене законом. Пре свега, процесно-правни однос се из ванпарничног преображава у парнични процесни однос, тако да од тог тренутка почиње и литиспенденција. Од тог тренутка долази и до промене у погледу улога и положаја странака у поступку: закуподавац постаје тужилац а закупац постаје тужени. Сам поступак се трансформише из ванпарничног у парнични и одвија се даље по правилима која важе за мандатни поступак. Иако тужба никад није била подигнута, нити је парнични поступак њоме

¹³ Детаљно о томе: Крнета, С. — Еволуција појма „захтјев” и његов однос према субјективном праву, *Годишњак, Сарајево*, 1975, стр. 305.

¹⁴ Видети: Цуља, С. — Грађанско процесно право, Београд, 1936, стр. 784.

био покренут, поступак је постао парнични тако да произлази да се по самом закону сматра да је тужба били подигнута.

7. Пошто се одредбе о престанку уговора о закупу отказом примењују и на престанак уговора о подзакупу пословних просторија, то значи да се и у том случају ради о још једној фикцији о подизању тужбе.

8. И Закон о извршном поступку предвиђа једну од функција о подизању тужбе и то у одредбама о извршењу на основу веродостојне исправе.

По ЗИП, извршење ради остварења новчаног потраживања између организација удруженог рада које врше привредну делатност, може да се одреди и на основу веродостојне исправе — фактуре, менице и чека (чл. 21. ст. 2. ЗИП). Предлогом за извршење на основу веродостојне исправе покреће се поступак извршења којим се прескаче парнични поступак — поступак за издавање платног налога. Специфичност ове иницијалне радње којом се покреће извршни поступак је у томе што извршни повералиц може у самом предлогу да захтева да се његов предлог сматра тужбом за случај да извршни дужник истакне приговор на решење о одређивању извршења на основу веродостојне исправе (чл. 55. ст. 3. ЗИП). У том случају, под одређеним условима који су предвиђени законом, предлог за извршење се сматра тужбом а сам извршни поверилац добија улогу тужиоца док извршни дужник постаје тужени у парници која се у наставку води. Суд коме је поднет предлог за извршење, ако сам није надлежан за спровођење парничног поступка, дужан је да ову правну ствар уступи суду који је надлежан за решавање овог спора по правилима о стварној и месној надлежности.

Фикција о подизању тужбе у овом случају може да настане само ако је извршни поверилац у предлогу за извршење изричито назначио да жели да до ове фикције дође и ако је извршни дужник, својим приговором, образложеним или необразложеним, анулирао све ефекте до тада спроведеног поступка.

За случај да извршни поверилац није предложио да се предлог сматра тужбом уколико извршни дужник изјави приговор на решење о извршењу, фикција о подизању тужбе неће настати иако је извршни дужник изјавио приговор. У том случају суд ће бити дужан да донесе решење којим ће ставити ван снаге решење о извршењу, укинути све спроведене радње и одлучити да се обустави извршни поступак.

У случају из чл. 55. ЗИП постоји фикција о подизању тужбе за осуду на чинидбу. Суд ће имати задатак да по правилима општег или редовног парничног поступка, пошто утврди постојање потраживања повериоца, наложи туженом испуњење дуговане чинидбе. Парнични поступак који се буде водио неће имати карактер поступка за издавање платног налога.¹⁵

¹⁵ Тако и: Дика, М. — Закон о извршном поступку, Загреб, 1978, стр. 66, Трива, Белајац, Дика — Судско извршно право, Загреб, 1980, стр. 137, Георгијевски, С. — Новине у поступку принудног извршења облигација, *Анали*, 3—5/78, стр. 565, Субић, М. — Извршне и веродостојне исправе, *Зборник „Извршење судских одлука“*, Београд, 1979, стр. 144.

Фикција о подизању тужбе предвиђена правилима ЗИП има одређени практични значај, поред одређених недостатака које она изазива. Пре свега, функција о подизању тужбе омогућава да сва материјалноправна дејства подизања тужбе настану од тренутка кад је био подигнут предлог за извршење на основу веродостојне исправе, одн. да та дејства ех тупс наступе. Она омогућава, исто тако, да се остваре одређене уштеде у трошковима поступка, јер се таксе плаћене за предлог урачунавају у таксе плаћене за тужбу. Нису занемарљиве и знатне уштеде у времену и судском раду. Међутим, ова фикција изазива и неке нежељене ефекте за самог тужиоца. У овом случају отвара се редовни а не мандатни поступак. Да је поверилац одмах изабрао парнични поступак као редовни правни пут и подигао мандатну тужбу, правна заштита би можда била знатно ефикасније и економичније остварена.

Треба приметити да има мишљења да се у овом случају не ради о фикцији о подизању тужбе. Постоји схватање да се ради о томе да једна радња има двоструку правну природу, те да је предлог за извршење истовремено и иницијална радња у извршном поступку и иницијална радња у парничном поступку одн. што предлог за извршење условно има функцију тужбе одн. представља и евентуалну тужбу.¹⁶ Међутим, очигледно је да се у овом случају не ради о евентуалној тужби јер процесно право не допушта суспензивно условно подношење тужбе.¹⁷ Тужба је парнична радња а парнична радња не може бити условљена.¹⁸ Не може се наступање процесних дејстава учинити зависним од неког будућег догађаја. Ако би парнична радња са таквим модалитетом била предузета, суд би, по схватању проф. Марковића¹⁹, био дужан да такву радњу прогласи недопуштеном и да је решењем одбаци. Осим тога, предлогом за извршење је покренут само извршни поступак а не истовремено и парнични, тако да у моменту његовог подизања парнични поступак није био покренут. Парнични поступак ће бити покренут тек касније, кад се за то остваре одрађени услови и то кумулативно.

9. Само постојање фикција о подизању тужбе отвара низ проблема. Ограничени простор који ми овом приликом стоји на располагању не допушта ми да се овом приликом детаљно осврнем на сваки од њих.

Поводом фикција о подизању тужбе, поставља се, пре свега, питање садржине подигнуте тужбе. У складу са начелом диспозиције, странка која покреће парницу подизањем тужбе, овлашћена је да одреди и постави и тему расправљања и одлучивања у поступку. Суд је дужан да одлучи само у границама захтева који су стављени у поступку. У свим оним ситуацијама у којима постоји фикција о подизању тужбе, тужбени захтев, који представља предмет парнице, иако је најважнији део тужбе, уопште није формулисан.

¹⁶ Видати: Трива, Белајац, Дика — *op. cit.*, стр. 137. и 171.

¹⁷ Тако: Трива, С. — *op. cit.*, стр. 322.

¹⁸ Марковић, М. — Грађанско процесно право, књ. I, св. 2., Ниш, 1977, стр. 8.

¹⁹ Марковић, М. — *ibidem*.

По ЗПП, поднесци који садрже парничне радње од посебне важности за поступак, треба да имају посебан облик и садржину. То, пре свега, важи за тужбу која као поднесак мора да садржи све што је прописано. Тужба треба да има одређену обавезну и одређену факултативну садржину. Као парнична радња, тужба треба да има поред одређених општих и нека одређена индивидуална обележја. У случају фикције о подизању тужбе поднеска који садржи предузету тужбену парничну радњу нема. Нека друга страначка радња, која је претходно била предузета, не испуњава све услове који се по ЗПП траже за тужбено писмено, те у случају фикције о подизању тужбе треба предузети мере да се неки од недостатака процесне природе отклоне.

Тужба је парнична радња којом се по правилу покреће парнични поступак. За акт подизања тужбе право везује одређена дејства — материјалноправна и процесноправна.²⁰ Зато је и потребно да се утврди тренутак у коме је тужба била подигнута. Материјалноправне и процесноправне последице о подизању тужбе исте су као и последице фактичког подизања тужбе с том разликом што се до сазнања о њиховом наступању долази касније, у једном доцнијем тренутку, и што оне настају ретроактивно.

Постојање фикције о подизању тужбе отвара и проблем литиспенденције, који се не може решити на једнообразан начин.

Све ово говори о томе да су фикције о подизању тужбе значајна новина у нашем грађанском процесном праву која тек треба да буде предмет посебне и детаљне анализе.

10. Увођењем фикција о подизању тужбе, законодавац је традиционална правила о покретању поступка прилагодио новим потребама живота. Истовремено, он је, увођењем ових правних конструкција, сачувао целовитост и кохерентност постојећег процесног система.

Иако су фикције о подизању тужбе биле само средство правне технике којим су створена нова правна правила у погледу покретања парничног поступка у складу са потребама живота и постојећим системом грађанског процесног права, оне су, као новина омогућиле да се даље развијају и наука грађанског процесног права и правна теорија уопште.

---

²⁰) Детаљно о томе: Марковић, М. — *idem*, стр. 187, Трива, С. — *op. cit.*, стр. 316.

Dr Gordana Stanković,
professeur à la Faculté de droit à Niš

FICTIONS CONCERNANT LA DEMANDE EN JUSTICE

— Résumé —

L'auteur découvre et analyse un phénomène nouveau dans le droit de procédure civile — la fiction concernant la demande en justice. Ces fictions sont le résultat des interventions législatives décentes dans les domaines du droit de procédure civile fédéral et de république. Nonobstant le fait qu'elles représentent des phénomènes nouveaux, elles n'ont pas attiré l'attention des théoriciens du droit de procédure civile, et c'est pourquoi en droit yougoslave il n'y a pas encore des travaux qui s'en occuperaient.

L'auteur démontre que les fictions concernant la demande en justice sont prévues dans certains textes de loi: par la nouvelle à la Loi sur la procédure civile de l'an 1982, les lois relatives à la procédure volontaire de la RSS et de la RSM, la loi sur le mariage et les rapports de famille de la RSH, la loi relative aux édifices et locaux d'affaires et la Loi sur la procédure d'exécution. En même temps, l'auteur indique toute une série des problèmes pratiques suscités par les fictions concernant la demande en justice, et qui n'ont pas encore été examinés et expliqués.

En introduisant les fictions concernant la demande en justice, le législateur a, à l'avis de l'auteur, adapté les règles traditionnelles relatives à la mise en mouvement de la procédure civile aux besoins nouveaux de la vie et, en même temps, il a conservé l'intégrité du système de procédure civile.